

SPIS TREŚCI

PRZEDMOWA	13
LITERATURA PODSTAWOWA	15
WYKAZ SKRÓTÓW	16

Część pierwsza. ZAGADNIENIA OGÓLNE

Rozdział I. POJĘCIE I PODZIAŁ PRAWA KARNEGO	19
§ 1. Pojęcie prawa karnego materialnego i jego funkcje	19
§ 2. Pojęcie prawa karnego procesowego i jego funkcje	21
§ 3. Szczególne dziedziny prawa karnego	22
1. Prawo karne skarbowe	22
2. Prawo karne wojskowe	23
3. Przepisy dotyczące odpowiedzialności karnej nieletnich	24
§ 4. Prawo wykroczeń	25
§ 5. Prawo karne wykonawcze	25
Rozdział II. ŹRÓDŁA PRAWA KARNEGO I ZASADY RZĄDZĄCE JEGO STOSOWANIEM	27
§ 1. Źródła prawa karnego	27
§ 2. Zasada <i>lex criminalis retro non agit</i>	32
§ 3. Miejsce i czas popełnienia przestępstwa	33
§ 4. Zmiana ustawy (prawo intertemporalne)	35
1. Zmiana ustawy a odpowiedzialność	35
2. Skutki dekryminalizacji i depenalizacji	36
§ 5. Prawo karne międzynarodowe	37
§ 6. Wykładnia przepisów prawa karnego	42
1. Rodzaje wykładni	42
2. Metody wykładni	44
3. Problem analogii w prawie karnym	45

Rozdział III. TŁO HISTORYCZNE PRAWA I PROCESU KARNEGO	46
§ 1. Szkoły i kierunki w rozwoju prawa i procesu karnego	46
§ 2. Polskie kodyfikacje karne	50
§ 3. Współczesna nauka prawa karnego i nauki pokrewne	50

Część druga. PRAWO KARNE MATERIALNE

Dział I. NAUKA O PRZESTĘPSTWIE I ZASADY ODPOWIEDZIALNOŚCI	55
--	----

Rozdział IV. POJĘCIE I STRUKTURA PRZESTĘPSTWA	55
§ 1. Pojęcie przestępstwa	55
1. Ogólna definicja	55
2. Pojęcie zbrodni, występku i wykroczenia	57
3. Pojęcie czynu jako podstawy odpowiedzialności	57
4. Ustawowe znamiona czynu zabronionego	58
§ 2. Podmiot przestępstwa	60
1. Ogólne cechy podmiotu	60
2. Podmiot powszechny i indywidualny	60
3. Szczególna odpowiedzialność karna podmiotów zbiorowych	62
§ 3. Przedmiot i strona przedmiotowa przestępstwa	62
1. Przedmiot ochrony (zamachu)	62
2. Znamiona strony przedmiotowej	64
3. Przestępstwa materialne, formalne i z narażenia na niebezpieczeństwo	65
4. Związek przyczynowy	66
5. Przestępstwa kwalifikowane i uprzywilejowane	67
§ 4. Strona podmiotowa przestępstwa	69
1. Teorie winy, jej definicja	69
2. Umyślne i nieumyślne formy winy	72

Rozdział V. FORMY POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA	75
§ 1. Formy stadialne	76
1. Usiłowanie	76
2. Przygotowanie	78
§ 2. Formy zjawiskowe	79
1. Podżeganie i pomocnictwo	79
2. Formy sprawstwa i współsprawstwo	81

Rozdział VI. OKOLICZNOŚCI UCHYLAJĄCE ODPOWIEDZIALNOŚĆ KARNA	83
§ 1. Okoliczności uchylające bezprawność (kontratypy)	83
1. Uwagi ogólne	83
2. Obrona konieczna	85
3. Stan wyższej konieczności	87
4. Uzasadniony eksperyment	89
5. Działanie w ramach obowiązków i uprawnień	89
6. Zgoda pokrzywdzonego	90
7. Zabiegi lecznicze i legalna aborcja	91
8. Inne kontratypy (dozwolona krytyka i problem tzw. zwyczajowych gratyfikacji) ...	93

§ 2. Okoliczności uchylające lub umniejszające winę	94
1. Niepoczytalność i poczytalność ograniczona	95
2. Błąd co do znamion czynu zabronionego lub okoliczności uchylającej odpowiedzialność	96
3. Nieświadomość bezprawności czynu	97
4. Działanie w warunkach rozkazu	98
Rozdział VII. ZBIEG PRZESTĘPSTW I ZBIEG PRZEPISÓW USTAWY	100
§ 1. Oceny prawne zbiegu czynów	100
1. Realny zbieg przestępstw i kara łączna	100
2. Przestępstwo wieloczynowe, przestępstwo ciągle i ciąg przestępstw	102
§ 2. Zbieg przepisów ustawy	104
1. Zbieg pozorny (pomijalny)	104
2. Zbieg rzeczywisty	105
Dział II. KARY, ŚRODKI KARNE I ZABEZPIECZAJĄCE	107
Rozdział VIII. ZAGADNIENIA WSTĘPNE	107
§ 1. Pojęcie kary kryminalnej i jej funkcje	107
§ 2. System kar i środków karnych	108
Rozdział IX. KARY	112
§ 1. Grzywna	112
§ 2. Kara ograniczenia wolności	113
§ 3. Kara pozbawienia wolności	115
1. Ewolucja kary pozbawienia wolności	115
2. Funkcje kary pozbawienia wolności w Kodeksie karnym z 1997 roku	116
§ 4. Kary zastępcze	117
Rozdział X. ŚRODKI KARNE	119
§ 1. Funkcje środków karnych	119
§ 2. Pozbawienie praw publicznych	120
§ 3. Zakaz zajmowania stanowiska, wykonywania zawodu lub prowadzenia określonej działalności gospodarczej	121
§ 4. Zakazy i obowiązki związane z ochroną małoletnich	121
1. Zakaz prowadzenia określonej działalności	121
2. Obowiązek powstrzymywania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach oraz zakaz kontaktowania się	122
§ 5. Zakaz prowadzenia pojazdów	123
§ 6. Przepadek przedmiotów i korzyści uzyskanych z przestępstwa	124
1. Rodzaje przedmiotów podlegających przypadkowi	124
2. Przepadek korzyści majątkowej	126
§ 7. Obowiązek naprawienia szkody i nawiązka	127
§ 8. Podanie wyroku do publicznej wiadomości	128
Rozdział XI. PODDANIE SPRAWCY PRÓBIE (ŚRODKI PROBACYJNE)	130
§ 1. Pojęcie i cele probacji	130
§ 2. Warunkowe umorzenie postępowania	130
§ 3. Warunkowe zawieszenie wykonania kary	133
§ 4. Warunkowe przedterminowe zwolnienie	136

Rozdział XII. ŚRODKI ZABEZPIECZAJĄCE	139
§ 1. Pojęcie i rodzaje środków zabezpieczających	139
§ 2. Środki o charakterze leczniczo-izolacyjnym i rehabilitacyjnym	140
§ 3. Środki zabezpieczające o charakterze nieleczniczym	141
Rozdział XIII. ZASADY SĄDOWEGO WYMIARU KARY I ŚRODKÓW KARNYCH	143
§ 1. Pojęcie i zasady wymiaru kary (środków karnych)	143
1. Zasada swobody sądu w granicach ustawy	143
2. Zasada humanitaryzmu	144
3. Zasada indywidualizacji	144
4. Zasada zaliczania faktycznego pozbawienia wolności na poczet kary	145
5. Zasada preferencji kar nieizolacyjnych	145
§ 2. Dyrektywy wymiaru kary (środków karnych)	146
1. Dyrektywy współmierności do winy i szkodliwości czynu	146
2. Dyrektywy prewencji indywidualnej i ogólnej	147
3. Szczególna dyrektywa wobec nieletnich i młodocianych	148
§ 3. Okoliczności wpływające na wymiar kary (środków karnych)	148
§ 4. Zaostrenie karalności wobec recydywistów i niektórych kategorii sprawców przestępstw	149
1. Recydywa	149
2. Przestępczość zawodowa, zorganizowana i terrorystyczna	151
3. Występki chuligańskie	153
§ 5. Nadzwyczajne złagodzenie i darowanie kary	154
1. Pojęcie i przesłanki nadzwyczajnego złagodzenia	154
2. Odstąpienie od ukarania i klauzula niekaralności	156
Rozdział XIV. PRZEDAWNIE NIE KARALNOŚCI I ZATARCIE SKAZANIA	158
§ 1. Pojęcie i rodzaje przedawnienia	158
§ 2. Zatarcie skazania	159
Dział III. POSZCZEGÓLNE PRZESTĘPSTWA (WYBRANE KATEGORIE)	161
Rozdział XV. SYSTEMATYKA „CZĘŚCI SZCZEGÓLNEJ”	161
Rozdział XVI. PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	163
§ 1. Uwagi ogólne	163
§ 2. Zamach stanu	163
§ 3. Zamach na Prezydenta lub inny konstytucyjny organ	164
§ 4. Szpiegostwo	164
§ 5. Przestępstwa w stosunkach z zagranicą	165
Rozdział XVII. PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO ŻYCIU I ZDROWIU	167
§ 1. Zabójstwo	167
1. Zabójstwo w typie podstawowym	167
2. Zabójstwo kwalifikowane	168
3. Uprzywilejowane typy zabójstwa	169
4. Nieumyślne spowodowanie śmierci	170
§ 2. Karalna aborcja	170
§ 3. Spowodowanie uszczerbku na zdrowiu	170
§ 4. Narażenie życia lub zdrowia na niebezpieczeństwo	171

Rozdział XVIII. PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO WOLNOŚCI I NIEKTÓRYM INNYM DOBROM OSOBISTYM	173
§ 1. Uwagi ogólne	173
§ 2. Bezprawne pozbawienie wolności	173
§ 3. Groźba karalna i zmuszanie	174
§ 4. Zgwałcenie i inne przestępstwa przeciwko wolności seksualnej	175
§ 5. Zniesławienie i zniewaga	177
Rozdział XIX. PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO BEZPIECZEŃSTWU W KOMUNIKACJI	179
§ 1. Uwagi ogólne	179
§ 2. Katastrofa i wypadek w komunikacji	179
§ 3. Warunki penalizacji	180
Rozdział XX. PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO MIENIU I OBROTOWI GOSPODARCZEMU	182
§ 1. Uwagi ogólne	182
§ 2. Typy kradzieży	182
§ 3. Przywłaszczenie	184
§ 4. Rozbój, kradzież rozbójnicza i wymuszenie rozbójnicze	184
§ 5. Oszustwo	185
1. Oszustwo jako przestępstwo przeciwko mieniu	185
2. Oszustwo gospodarcze	185
§ 6. Szalbierstwo	186
§ 7. Paserstwo	186
§ 8. Nadużycie zaufania w sprawach gospodarczych	187
Rozdział XXI. PRZESTĘPSTWA FUNKCJONARIUSZY PUBLICZNYCH ORAZ PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO FUNKCJONARIUSZOM I INSTYTUCJOM PUBLICZNYM	189
§ 1. Pojęcia funkcjonariusza publicznego oraz osoby pełniące funkcję publiczną	189
§ 2. Nadużycie uprawnień przez funkcjonariusza	190
§ 3. Sprzedajność, przekupstwo i płatna protekcja	191
§ 4. Czynna napaść, znieważenie i wymuszenie czynności	192
§ 5. Przywłaszczenie funkcji	193

Część trzecia. PRAWO KARNE PROCESOWE

Rozdział XXII. POJĘCIE I STRUKTURA PROCESU KARNEGO	197
§ 1. Przedmiot procesu	197
§ 2. Proces zasadniczy i akcja cywilna — pojęcia	199
1. Tryby postępowania	200
2. Akcja cywilna	201
§ 3. Uczestnicy procesu	202
1. Pojęcie uczestnika procesu i jego kategorie	202
2. Organy procesowe	203
3. Strony procesowe	206
4. Reprezentanci stron procesowych	208

5. Rzecznicy interesu społecznego	208
6. Osobowe źródła dowodu	209
7. Pomocnicy procesowi	209
Rozdział XXIII. CZYNNOŚCI PROCESOWE	210
Rozdział XXIV. DOWODY	213
§ 1. Pojęcie dowodu i jego podstawowe kategorie	213
§ 2. Zakazy dowodowe	215
1. Zakazy dowodowe z powodu konieczności zachowania pewnych wiadomości w tajemnicy	215
2. Zakazy dowodzenia za pomocą pewnych dowodów	216
3. Zakaz stosowania określonych metod dowodzenia	216
§ 3. Najbardziej typowe czynności dowodowe	217
1. Przesłuchanie oskarżonego (podejrzanego)	217
2. Przesłuchanie świadka	217
3. Ekspertyza biegłego	218
4. Ogłędziny	219
5. Ogłędziny i otwarcie zwłok	220
6. Eksperyment procesowy	220
7. Wywiad środowiskowy	221
8. Przeszukanie	221
9. Kontrola korespondencji i przesyłek	222
10. Kontrola i utrwalanie rozmów	222
Rozdział XXV. ZATRZYMANIE I ŚRODKI ZAPOBIEGAWCZE	225
§ 1. Uwagi ogólne	225
§ 2. Zatrzymanie	225
§ 3. Środki zapobiegawcze	226
1. Funkcje środków zapobiegawczych	227
2. Reguły stosowania środków zapobiegawczych	227
3. Tymczasowe aresztowanie	228
4. Poręczenie	231
5. Dozór Policji lub w stosunku do oskarżonego żołnierza — przełożonego wojskowego	232
6. Nakazy i zakazy zachowania	233
7. Zakaz opuszczania kraju	233
8. List żelazny	233
Rozdział XXVI. NACZELNE ZASADY PROCESU	235
§ 1. Pojęcie i kategorie naczelných zasad procesu	235
§ 2. Zasada prawdy materialnej	236
§ 3. Zasada obiektywizmu	238
§ 4. Zasady domniemania niewinności i <i>in dubio pro reo</i> oraz ciężar dowodu	239
§ 5. Zasada swobodnej oceny dowodów	241
§ 6. Zasada bezpośredniości	242
§ 7. Zasady kontrydiktoryjności i inkwizycyjności	243
§ 8. Zasady legalizmu i oportunisty oraz konsensualizm procedury karnej	245
§ 9. Zasada prawa do obrony	247
§ 10. Zasada publiczności	249
§ 11. Zasada uczciwego procesu	250

Rozdział XXVII. PRZESŁANKI PROCESOWE	252
Rozdział XXVIII. PRZEBIEG PROCESU	255
§ 1. Uwagi ogólne	255
§ 2. Postępowanie przygotowawcze	256
1. Funkcje postępowania przygotowawczego	256
2. Postępowanie sprawdzające i dochodzenie wstępne jako wstępne formy postępowania przygotowawczego	257
3. Śledztwo	257
4. Dochodzenie	259
5. Czynności sądowe w postępowaniu przygotowawczym	259
6. Porządek czynności w postępowaniu przygotowawczym	260
§ 3. Postępowanie główne	261
1. Funkcje postępowania głównego	261
2. Porządek czynności postępowania głównego	262
§ 4. Postępowanie odwoławcze	265
1. Uwagi ogólne	265
2. Apelacja	266
3. Zażalenie	267
§ 5. Odchylenia od „idealnego” przebiegu procesu	268
1. Kasacja	268
2. Wznowienie postępowania	270
INDEKS RZECZOWY	273